

Památné stromy ukazují na význam starých stromů pro biodiverzitu

7.4.2025 - Radek Drahný | Správa Krkonošského národního parku

Pro biodiverzitu jsou ve skutečnosti důležité stromy všech druhů a stáří - různé druhy živočichů, hub a rostlin preferují nejen různé druhy stromů, ale také stromy různě staré. Některé druhy potřebují solitérní stromy nebo jejich skupinky mimo les, některé mají rády sady, jiné zase lesy. Věkovitých velikánů je v naší krajině, včetně Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma, bohužel málo. Hostí přitom druhy - především hub, ale také netopýrů, ptáků i bezobratlých, které jinde životní prostor najít nemohou, nebo jen velmi obtížně.

V roce 2024 proběhlo biologické hodnocení 26 stromů požívajících ochrany kategorie památný strom, které ukázalo, že je jejich význam pro krkonošskou přírodu zásadní. Na stromech a v jejich bezprostředním okolí bylo prokázáno 265 druhů bezobratlých (z toho 91 druhů brouků, 46 druhů blanokřídlých nebo 59 druhů motýlů), mezi nimi zvláště chráněné druhy, jako zlatohlávek skvostný, a další druhy z ochrannářského hlediska zajímavé, například roháček bukový či tesařík skvrnitý.

Staré stromy poskytují, díky nejrozličnějším narušením kůry i dřeva, třeba po úderech blesku, zlomech větví, apod., celou škálu různých druhů životních prostorů, tzv. mikrohabitatů. Některé z nich jsou důležité třeba pro netopýry, kteří jsou u nás zákonem chráněni bez výjimky všichni. Krkonošské památné stromy jsou domovem netopýra rezavého, netopýra vodního, či netopýra stromového, ale zachyceny byly i další druhy, jimž mohou stromy posloužit jako úkryt.

Největší význam pro biodiverzitu mají staré listnaté stromy, především původní druhy české přírody - ovocné stromy jako jabloně, hrušně nebo třešně, duby, lípy, javory, vrby nebo topoly. Velký význam mají také staré jírovce, i když je jírovec maďal dřevinou u nás nepůvodní. Je v tomto ohledu výjimkou.

Pro živou přírodu zůstává starý strom velmi důležitý i v posledních fázích svého života, kdy se už zhroutí třeba téměř celá koruna a zůstane jen torzo stromu, nebo dokonce už jen stojící mrtvý kmen. Na starých, či dokonce mrtvých stromech žijí desítky druhů hub, lišejníků, hmyzu, pavouků a dalších organismů a jsou důležitým potravním zdrojem pro žluny, strakapoudy a datle.

Správa KRNAP poskytuje památným stromům potřebnou arboristickou péči, která se řídí právě ohledem na biodiverzitu, zejména pokud jde o stromy ve volné krajině. V případě stromů v obcích či zahradách se s tím pochopitelně pojí nezbytný ohled na bezpečnost lidí, kteří se v blízkosti stromů pohybují.

Máte-li ve svém okolí na území národního parku nebo jeho ochranného pásma starý krásný strom, který by si podle vás zaslouhoval být chráněn jako památný strom, ale ještě tomu tak není, dejte nám o něm vědět na e-mail dgluzova@knap.cz. Je ovšem třeba, abyste nám především dobře popsali, kde strom roste, ideálně pomocí GPS souřadnic.

V průběhu následujících týdnů a měsíců vám jednotlivé krkonošské památné stromy budeme blíže představovat na facebookovém profilu [@spravaknap](https://www.facebook.com/spravaknap), ale i na dalších sociálních sítích - na Blue Sky [@knap.bsky.social](https://www.facebook.com/spravaknap) a Instagramu [@knap.cz](https://www.facebook.com/spravaknap).

Další informace o aktuálním dění v Krkonošském národním parku najdete na facebookovém profilu <https://www.facebook.com/spravaknap>

<https://www.krnap.cz/aktuality/tz-pamatne-stromy-ukazuji-na-vyznam-starych-stromu-pro-biodiverzitu>